de Panorama
Rebellenclub
WEEKBLAD VOOR DE JEUGD

DERDE JAARGANG
No 39 — 26 SEPTEMBER 1952

Pieter

PIETER DROOMT VAN DE BALLONWEDSTRIJD

MIES D.

Het angstige avontuur van SNEBBETJE

In de sloot, die langs de hoeve van boer Piet liep, woonden Kwak en Kwekkie, de eenden.

Het waren echt gezellige boereneenden, die veel vriendjes op de boerderij hadden.

Daar had je Lientje, de kip, en Kees, de bok, die aan een lang touw in de wei stond.

Er was ook een hond op de boerderij. Lord was zijn naam. Voor Lord waren de eenden wel een beetje bang. Hij kon zó woest blaffen, dat je oren er pijn van deden.

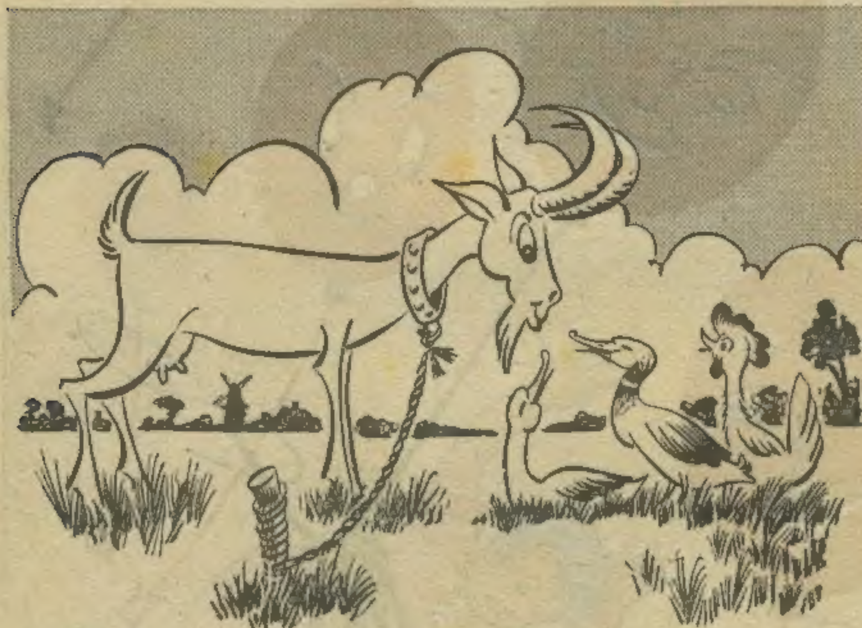
's Avonds, als het werk op de boerderij gedaan was en het heel rustig was geworden, gingen Lientje en Kees vaak bij het eendenpaar op bezoek. Dan bespraken ze de dingen, welke ze die dag hadden gezien en beleefd.

Eens op een dag had Kees zulke malle sprongen gemaakt, dat het touw, waaraan hij stond, om de paal, die in de grond zat, was gedraaid. Het touw was nu zó kort geworden, dat Kees niet meer naar de sloot kon komen om op visite te gaan. Wat vond hij dat jammer. Hij had juist zoveel te vertellen.

„Weet je wat?" kwaakte Kwekkie, „we komen vandaag eens bij jou." En zo gebeurde het ook. Achter elkaar kwamen Kwekkie en Kwak door het land gewaggeld. Lientje kwam ook haastig aanlopen. „Ik ben wel wat laat, maar ik moest eerst nog een ei leggen," hijgde ze.

„Kom binnen," mekkerde Kees. „Ik zal even een kopje thee voor jullie zetten."

Daar moest Lientje zo om lachen, dat ze er pijn in haar kippebuikje van kreeg.

Gezellig hadden ze die avond in een kring zitten praten en alle kippen waren al in slaap, toen Lientje zachtjes in het nachthok aankwam.

Toen, op een mooie, warme voorjaarsdag, was er feest geweest in het nest van de eenden.

Kwekkie had al een hele tijd op twaalf grote eieren zitten broeden. En op die mooie dag waren er uit de eieren twaalf zachte, donzige, gele eendekuikentjes gekomen.

Wat was moeder-eend daar trots op. En vooral toen Lientje, die op visite was gekomen, zei, dat ze nog nooit zulke lieve eendjes had gezien.

De volgende dag zwommen vader en moeder door de sloot.

„Boeh!" deed Mientje, de koe, „pas maar goed op die peuters. Er wonen hier tegenwoordig waterratten en die lusten wel een eendeboutje."

Nu, Kwekkie paste goed op haar kroost. Als er een wat te ver achter bleef, kwaakte ze even waarschuwend en het kleine ding maakte dan, dat het weer vlug bij het troepje kwam.

Alleen de kleinste uit het nest, die Snebbetje heette, deed zijn moeder veel verdriet.

Steeds bleef hij achter en mopperde zelfs, dat hij de sloot zo saai vond. Hij wilde heel ver weg zwemmen naar andere sloten en plassen.

En eens op een dag was het hem gelukt ver achter te blijven. Vader en moeder waren druk in gesprek en merkten het niet. Snebbetje verstopte zich snel achter het riet en hield zich doodstil. Gelukkig, het hele troepje zwom rustig door. Hij had wel willen kwaken van vreugde, maar dat durfde hij niet. Dan zouden ze het misschien horen en hem missen.

Toen het troepje ver genoeg weg was, zwom hij de andere kant op. Sloot in, sloot uit. Eindelijk kwam hij bij een breed water. O, wat was het hier geweldig groot! Hier kon je heerlijk zwemmen. Plons! plons! deden zijn oranje pootjes. Hoera! Hij was op reis. Toet!! Toet!! ging het plotseling achter hem. Verschrikt keek hij om. Recht op hem af kwam een groot zwart ding. Het siste en er kwamen dikke, zwarte wolken uit. Op het ding stond een zwarte man. Snebbetje schrok zó erg, dat zijn pootjes er stijf van werden. Hij kon niet meer zwemmen. Met zijn kraaloogjes stijf dicht wachtte hij maar af wat er zou gebeuren.

Gelukkig ging het grote zwarte ding vlak langs hem heen.

Op de sleepboot, want dat was het, stond Jan de stoker even uit

te rusten. Hij had pas het vuur flink opgepord.

„Kijk dat malle eendje eens hier alleen op het grote water. Die is zeker weggezwommen." En hij schudde zijn hoofd.

Toen Snebbetje zijn oogjes weer opendeed was het ding voorbij, maar grote golven kwamen nu aangerold.

Bijna werd hij door het water omgegooid. Hij zwom zo hard hij kon naar de kant, maar steeds sloeg het water over hem heen.

Gelukkig had hij die ochtend zijn veertjes netjes gladgestreken, zoals moeder het hem had geleerd, dus bleef zijn lijfje droog. Maar toen hij piepte van angst, was er een hele golf water in zijn bekje gelopen.

O, wat voelde hij zich naar. Alleen op dat grote, woeste water. Hij had spijt van zijn eenzame vlucht uit de sloot en probeerde op het land te klauteren.

Dat viel ook niet mee. De kant was hier erg hoog. Eindelijk lukte het hem en kon hij zich laten verwarmen door de zon. Dat dacht hij tenminste. Maar hij had nog maar eventjes gezeten, toen hij zacht hoorde miauwen. Vlug keek Snebbetje om en zag een dikke kat op zich afkomen. Dat betekende gevaar en piepend rende hij het water weer in.

O, kon hij maar weer naar huis gaan. Maar hij wist niet waar hij heen moest. Gelukkig stond er aan de kant een koe te drinken. Dat was misschien wel familie van Mien. Haar kon hij de weg wel eens vragen.

„Juffrouw koe, weet u de weg naar huis?" vroeg Snebbetje beleefd.

De koe keek eens naar hem en zei alleen maar „Boeh!"

Verdrietig zwom het domme eendje weer verder. Hij kreeg nu ook honger, maar in dit water lag geen lekker mals eendenkroos.

Nee, Snebbetje kreeg er steeds meer spijt van weggezwommen te zijn. Het werd nu al donker ook.

Zacht huilend zwom hij verder.

„Kwaak, kwaak," hoorde hij boven zich. Dat leek de stem van vader wel. Hij keek eens goed en ja hoor, daar vloog vader over hem heen.

„Vader! Vader!" piepte Snebbetje zo hard hij kon. Vader zag hem en daalde op het water neer. O, wat mooi kon hij dat.

„Gelukkig, dat ik je gevonden heb," zei vader. „Hoe kom je nu hier terecht? We hebben overal gezocht en dachten, dat je opgepeuzeld was door een kat of een waterrat. Kom maar vlug mee, want het is al bijna donker."

Stilletjes zwom Snebbetje achter zijn vader aan. Ze moesten een heel eind zwemmen, want hij kon nog niet vliegen zoals zijn vader.

Het was helemaal donker, toen ze eindelijk in hun sloot aankwamen. Moeder had gelukkig nog wat eten voor hem bewaard.

„Je hebt nog geboft," zei moeder, toen ze het hele verhaal gehoord had, „want in dat kanaal waar je was wonen een heleboel waterratten."

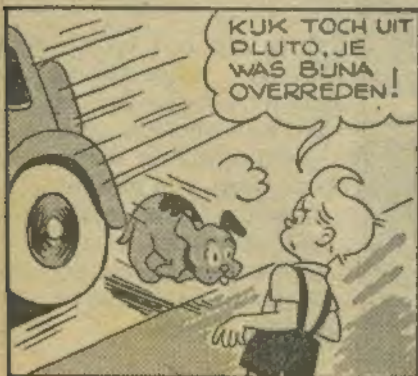
Snebbetje rilde bij de gedachte zo'n waterrat tegen te komen.

Met het voornemen in 't vervolg netjes bij het troepje in de sloot te blijven deed hij zijn kraaloogjes dicht en stopte zijn snaveltje tussen de veertjes om lekker te gaan slapen.

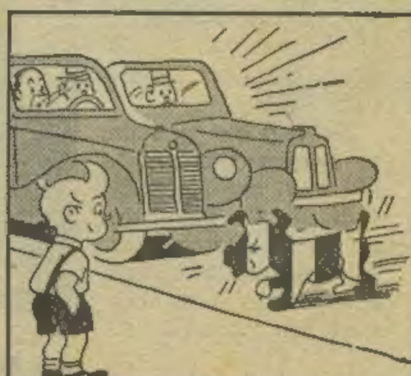
J. B.

UIT DE LUIERJAREN VAN SJORS

Kauw

Er was op 't dorp een tamme kraai,
Zo'n zwarte dikkop, lang niet fraai,
Maar 'n leuke kameraad
Voor 't kinderkoor op straat.

Hij kaapte knikkers van de grond
Of wat hij daar voor blinkends vond,
En vloog dan op een tak,
Om eens op zijn gemak

Te keuren wat de waarde was
Van 't stukje steen of 't brokje glas.
Hij speelde op je hand
Voor dorps-komediant,

En trok de aandacht van 't publiek
Door „kauw"-geschetter als muziek,
En kreeg voor dat geraas
Een stukje koek of kaas.

Maar kauw was 'n nieuwsgierig beest
En dát is hoofdoorzaak geweest,
Dat achter al die pret
Een puntje werd gezet.

Een jonge moeder gaf haar kind
Met wieg en al — fijn uit de wind —
Een plaatsje in de tuin.
Een kanten sprei hing schuin

Vanaf de kap naar 't voetenend.
Kauw zag die kleine witte tent
En zweefde naderbij.
Toen viel al gauw de sprei.

Daar zat kauw op de wiegerand
Te kijken naar de kleine klant.
Op 't huilen van haar spruit
Vloog moe de kamer uit

En sloeg, daar zij geweldig schrok,
De kraai met vaders wandelstok
Hard boven op zijn kop.
Het dier stond niet meer op.

Nu mist ons dorp de tamme kraai,
Die zwarte dikkop was niet fraai,
Maar 'n leuke kameraad
Voor jong en oud op straat.

C. v. B.

Leerrijke Lessen

TOEN DE WOLF TEGEN DE VOS PLEITTE

Een wolf was op zekere dag bestolen en daar er in de buurt van zijn hol een vos woonde, klaagde de wolf deze aan. Rechter zou de aap zijn.

Er kwamen geen advocaten aan te pas, want wolf en vos zouden hun zaak wel zelf verdedigen.

Zo werd er urenlang over en weer gepraat. Toen de wolf klaar was met zijn pleidooi, was er geen haartje goeds meer aan de hele vos te vinden, maar toen vosje zijn hart had gelucht, bleef er ook van de wolf geen spaander goeds meer over.

De aap zat gewoon te zweten van angst. Hij wist, dat zowel de wolf als de vos twee grote schurken waren, en hij pijnigde zijn apenhersens om toch maar een geschikte uitweg te vinden. Eindelijk meende hij iets gevonden te hebben, dat hem kon helpen.

„Luister," ze hij. „Het heeft helemaal geen zin, dat jullie mij trachten te overtuigen, dat jullie állebei zulke bovenste beste broertjes zijn. Ik ken jullie langer dan vandaag. En tot straf zullen jullie allebei een boete betalen. Aan mij, de rechter. Jij, wolf, omdat je jezelf de vrijheid hebt vergund mij een massa leugens op mijn apenmouw te spelden, en jij, vos, omdat je steelt wat en wanneer je zulks kunt. Ik heb gezegd."

De aap had op zijn manier gelijk, want aldus recht doende kon hij zich moeilijk vergissen: wie twee schurken straft, kan moeilijk de bal misslaan en wie zelf niet recht in zijn schoenen staat, kan beter uit de buurt van de rechter blijven.

ONZE WONDERE WERELD

TOEN DE HUNNEN DE WEST-GOTHEN UIT HUN RIJK VERDREVEN, GINGEN OOK DEZEN AAN HET TREKKEN EN ZWERVEN. VAN DE ENE BOTSING KWAM DE ANDERE EN DE ROMEINEN HADDEN ER HEEL WAT MEE TE STELLEN.

EEN GRAF IN EEN RIVIER

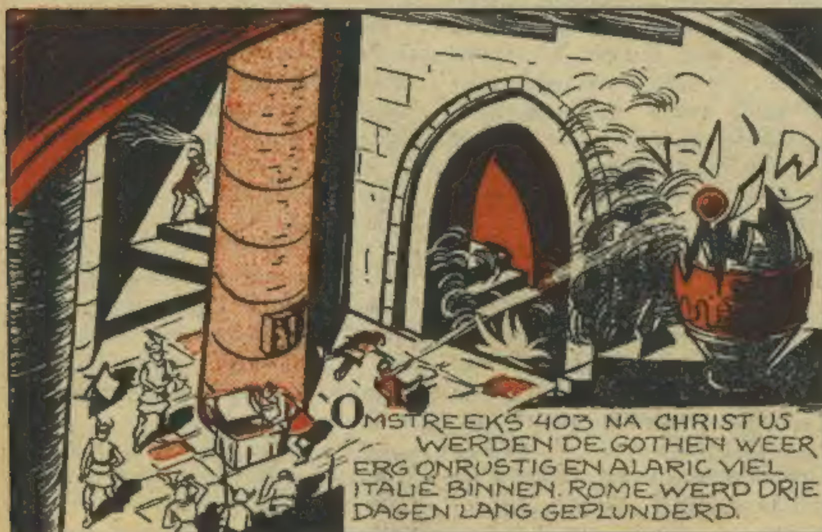

DE BARBAREN TROKKEN ROVEND EN MOORDEND DOOR HET LAND TOT VOOR KONSTANTINOPEL, MAAR THEODOSIUS DE GROTE HERSTELDE DE VREDE DOOR DE GOTHEN IN TE LIJVEN BIJ DE ROMEINSE HEERSCHAREN.

TOEN WERD ALARIC ZIEK EN STIERF. DE GOTHEN LEIDDEN EEN RIVIER UIT HAAR KOERS, BEGROEVEN ALARIC IN DE DROGE BEDDING EN LEIDDEN DE RIVIER DAN WEER OVER HET GRAF HEEN. TOEN TROKKEN ZE WEER VERDER NAAR GALLIË EN SPANJE.

BRANDNETELS

Brandnetels staan bij de mensen nu juist niet in zo'n goed blaadje. Het is maar een lastig onkruid, dat overal wil groeien en dat nog lelijk „steken" kan ook.

In elke tuin bijna en overal langs de wegen kun je dit onkruid vinden, vooral als in de tuin de verschillende groentesoorten opraken en de bedden niet meer zo nauwkeurig worden onderhouden.

Toch zijn brandnetels heel interessante en eigenlijk heel mooie planten.

Eerst wil ik jullie iets vertellen over dovenetels. Hiervan kennen we vooral de witte en de paarse soort. Met name in Zuid-Limburg, en op enkele plaatsen in Twente groeit ook nog de gele dovenetel. Dit zijn heel mooie bloemen, waarvan het blad precies op dat van de echte brandnetels lijkt. Daar hebben de planten echter alleen maar voordeel van. De mensen en ook de dieren zijn bang om ze aan te raken, omdat ze menen, dat hun blad ook prikt. Zo is de gelijkenis met de brandnetel een beschermingsmiddel voor deze plant.

Bij de echte brandnetels onderscheiden we de kleine en de grote brandnetel. De eerste wordt nooit hoger dan een halve meter; de grote kan wel twee meter hoog worden.

De meeste mensen durven een brandnetel bijna niet aan te raken.

Witte dovenetel.

Toch kun je dat gerust doen, als je het maar goed doet. Zie je zo'n grote netel en wil je die optrekken, dan moet je hem van onderen vastpakken. Je kunt dan gerust met de volle hand naar boven trekken langs de stengel en de bladeren heen, zonder je pijn te doen.

Het steken gebeurt met de zogenaamde brandharen, die op de plant voorkomen. Zo'n haar is een hol buisje, dat boven eindigt in een bol knopje. Kijk maar eens naar de tekening. In dat haar zit een bijtend vocht. Raakt men nu zo'n haar aan, dan breekt het knopje af en tegelijkertijd dringt het uiteinde van het afgebroken haar in de huid. Het stekende vocht loopt nu in het wondje en dit veroorzaakt het nare, pijnlijke gevoel.

Brandharen.

Ik moet je daar eens een grap van vertellen. Een paar jongens waren gaan zwemmen in een diep kanaal. Ze mochten dat niet van hun vader. Ze hadden naar het zwembad moeten gaan. Opeens zagen ze hun vader in de verte aankomen. Zo vlug ze konden kropen ze uit het water en verborgen zich in de bermen langs het kanaal. Maar daar stonden niets dan brandnetels. Ze zaten later helemaal onder de bonte plekken en hun hele lichaam jeukte.

De brandnetel is ook nuttig.

Jullie moeten eens een grote brandnetel afplukken en die een poosje in de zon te drogen leggen. Als de plant verlept is, moet je eens proberen de stengel door te breken. Je zult dan zien, dat dat heel moeilijk gaat. Er zitten namelijk allemaal taaie vezels in de stengel. Deze vezels gebruikte men vroeger om er een soort linnen van te maken, het zogenaamde neteldoek. Tegenwoordig wordt het linnen uit de vezels van het vlas gemaakt. Daarover zal ik je later wel eens vertellen.

Weet je verder wel, dat de brandnetels goed te eten zijn? Ik bedoel dan de kleine brandnetel. Heb je wel eens raapstelen gegeten? Nu, zo smaken brandnetels ook. Ik ken wel mensen, die ieder voorjaar de kleine brandnetel als groente gebruiken.

Grote brandnetel.

Ook de boeren snijden ze dikwijls af, ook de grote netel wel. Ze hakken de planten fijn en stampen ze door de aardappels, die ze koken voor de varkens.

Een stamppot van brandnetels en aardappelschillen is voor jullie konijntjes heel goed voer en goedkoop. Je kunt zelfs in de zomer wat brandnetels drogen en die in de winter gebruiken voor de konijnen.

Nog één ding wil ik jullie vertellen. Iedere plant heeft zijn vijanden. Vooral rupsen, die van de bladeren eten, kunnen heel veel schade doen.

De voornaamste rupsen, die op de brandnetel leven zijn die van de atalantavlinder, van de aurelia of kleine vos en van de dagpauwoog. Deze rupsen hebben geen last van de brandharen.

De rupsen van de atalanta zijn zwartgroen. Ze verbergen zich in een opgerold blad, waarbij de randen aan elkaar worden gesponnen.

De rups van de dagpauwoog, een prachtige vlinder, kun je kennen aan de vele witte puntjes, die, als je goed kijkt, witte haartjes blijken te zijn.

Zo zie je, dat zelfs de brandnetels heel interessante planten zijn, waarop je ook nog prachtige rupsen kunt vinden.

J. B. M. v. d. B.

WAT ZEGT MIJN NAAM?

Hoe zijn we eigenlijk aan onze geslachtsnamen op sz en op enkele s, de zuivere tweede-naamvalsvorm, gekomen?

Het was vroeger veelal de gewoonte om tussen eigen voornaam en geslachtsnaam — wanneer men zulk een geslachtsnaam had, was het veelal de naam van een bedrijf, een ambacht of van een kenmerkende eigenschap — nog de naam van de vader in de tweede naamval te plaatsen met z, als afkorting van zoon, er achter. In documenten van enkele eeuwen her komt men zulks honderden malen tegen. Woonden in een plaats twee mensen, die Jan de Dekker of Jan de Rooy heetten, dan zou de eerste, als zijn vader een Willem was, zich Jan Willemsz de Dekker, Jan Willemsz de Rooy noemen, en de ander, wiens vader de naam Frederik droeg: Jan Fredeniksz de Dekker, Jan Frederiksz de Rooy. Op de duur vond men zulke lange namen toch wel wat omslachtig en liet men de eigenlijke geslachtsnaam, hier dus: de Dekker of de Rooy, weg; en te gereder ging men daartoe over, als de betekenis van die geslachtsnaam helemaal niet meer beantwoordde aan het beroep, dat door de drager van die naam werd uitgeoefend, of aan de kenmerkende eigen-

ACHTERNAMEN

schap, welke tot die geslachtsnaam aanleiding had gegeven. Jan Willemsz de Dekker, die schoenmaker was of timmerman, noemde zich veel liever Willemsz dan de Dekker; en als Jan Willemsz de Rooy zwarte haren had, dan liet hij de geslachtsnaam de Rooy ook zonder treurnis schieten.

Sinds 1812 staan, zoals we vroeger reeds zeiden, de geslachtsnamen vast en kunnen dus op deze wijze geen nieuwe geslachtsnamen meer gevormd worden, maar in de tijd, dat het wel kon, werden velen liever met de naam van hun vader aangesproken dan met een beroepsnaam, die niet met hun beroep overeenkwam, of met een eigenschapsnaam, die hen allerminst kenmerkte.

Op sz ontmoeten we nog heel wat namen in onze adresboeken, telefoongidsen, lijsten van girohouders enzovoort; we noemen slechts als voorbeeld: Barendsz, Evertsz, Laurensz, Woutersz. Een aantal van die namen gaat uit op esz, als: Agesz, Lolkesz, Meinesz, Roukesz, Sybesz, Sikkesz. Dit vindt zijn oorzaak in het feit, dat deze familienamen afkomstig zijn van mansvoornamen, welke op een e eindigen; 't zijn veelal Friese namen: Age, Lolke, Meine, Rouke, Sybe, Sikke. Ook een paar familienamen op enkele z, dus niet met sz, komen voor: Arentz, Baartz, Feitz, Leendertz, Lootz, Reitz en dergelijke. Het zijn ietwat versleten vormen, waar de tweede-naamvals-s verloren is gegaan.

UIT HET LEVEN ONZER VOOROUDERS

APENLUIDERS

Voor honderden jaren was de burchtheer van Rijpikerwaard een goed vriend van de slotvoogd van IJselstein, die burgemeester was. De heer had een bediende, die Kees heette, en ook een aap, die dezelfde naam droeg.

Nu gebeurde het op zekere dag, dat een andere knecht van de Rijpikerwaard kwam om de burgemeester te melden, dat Kees dood was. De burgemeester meende, dat hij Kees, de oude bediende, bedoelde, en gaf last om de klok te luiden.

De slotheer wist niet wat er gebeurde en zond zijn dienaar, Kees, naar de burgemeester, om te horen wat er aan de hand was.

„Hei!" riep de burgemeester ontsteld, toen hij Kees zag, „ben je dan niet dood?"

„Nee," zei Kees, „bij ons is Kees, de aap, gestorven."

Aldus luidden de IJselsteiners de dode aap uit en sindsdien heetten zij tot op de huidige dag: apenluiders.

Nog anderen vertellen echter, dat de heer van Rijpikerwaard moedwillig de burgers voor de aap heeft gehouden en dat hij daarom voor straf de galg voor zijn deur heeft gekregen.

BAS EN BES

Op hun vlucht voor Stekel zijn Bas en Bes diep in een bos terechtgekomen. Al uren lang valt de sneeuw in dikke vlokken neer.

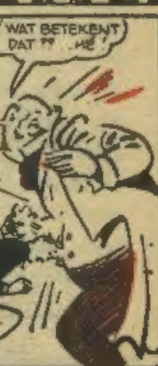

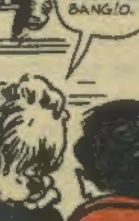

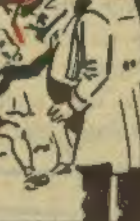

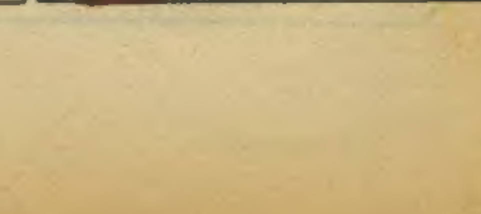

"SCHATEILAND"

NAAR DE AVONTURENROMAN
VAN R. L. STEVENSON

17. 't Was bijna donker, toen Jim, voorzichtig tussen het struikgewas door kruipend, de plaats bereikte, waar Ben Gun, naar deze hem verteld had, zijn zelfgemaakte boot, een soort van vat, had verborgen. De Hispania lag dichtbij voor anker. De meeste muiters zaten aan land rond een vuur. Jim's plan was het ankertouw door te snijden, want hij was er van overtuigd, dat de muiters wilden wegvaren.

18. Het bootje was gemaakt van geitenhuiden, vastgehecht aan een houten geraamte. De stroom voerde Jim naar het schip; de duisternis maakte zijn bootje vrijwel onzichtbaar. Hij vond het ankertouw en wist dit met zijn mes door te zagen, maar in plaats van aan de grond te lopen dreef het schip af naar open zee, en Jim, die geen kans zag zijn bootje te sturen, schommelde er achteraan.

19. De kalme baai maakte plaats voor het open water en weldra danste Jim's tobbe gevaarlijk op de golven. Twee man waren door Lange Jan op de Hispania achtergelaten en toen het ankertouw in zee viel zaten ze te drinken in de kajuit. Nu renden ze tierend naar het dek, maar op hun alarmkreten bleef alles stil. Onweerstaanbaar trok hun boot naar zee.

20. Jim, die zich als verloren beschouwde, klemde zich aan zijn bootje vast en viel van vermoeienis in slaap. Het was dag toen hij wakker werd. Hij zag, dat hij nog dicht bij het eiland was. Zeeleeuwen speelden op de nabije rotsen en Jim, die nog nooit van deze beesten gehoord had, schrikte er voor terug om te proberen daar aan land te gaan.

21. Geleidelijk bemerkte hij, dat hij kon peddelen, zonder dat zijn bootje kantelde. Hij had erge dorst en zou graag landen. Opeens zag hij achter een inham de Hispania met gehesen zeil. Maar het schip schommelde heen en weer en het zeil flapperde, alsof er niemand aan het stuur stond. Vermoedend, dat het tweetal het schip had verlaten, besloot Jim aan boord te gaan.

DE DROOM VAN

OOSTERS VERHAAL DOOR J. TOEBOSCH

In een stad in het oosten woonde een koopman, Atsjoera geheten, wie 't buitengewoon voor de wind was gegaan. Met een klein straathandeltje was hij begonnen, maar het was hem zó meegelopen, dat hij nu een flinke winkel met verscheidene bedienden had. Die voorspoed had Atsjoera trots en verwaand gemaakt. Gaarne sprak hij van zijn ondernemingsgeest, kennis van zaken en werkkracht, waardoor hij het zo ver had gebracht. Zijn ondergeschikten behandelde hij uit de hoogte; om hulp behoefde niemand bij hem te komen en met mensen, die minder waren dan hij, ging hij liever niet om.

Op zekere dag zat hij in het kamertje, dat naast de winkel lag en waar hij gewoon was de mensen, die hem spreken moesten, te ontvangen, toen een bediende een bezoeker binnenliet. Hij was een man van dezelfde leeftijd als Atsjoera, en hij zag er armoedig en niet opgewekt uit.

„Heer Atsjoera," zei hij, „ge kent me zeker nog wel?"

„Ja, ik geloof, dat ik je meer gezien heb.... Ben je niet?...."

„Moenkid. We zijn van hetzelfde dorp en jarenlang beste vrienden geweest."

„Ja, nu herinner ik me zo iets.... Heb je later niet een winkeltje gehad?...."

„Ja. En ik had er goed mijn brood. Maar door verschillende oorzaken is mijn zaak helemaal tenietgegaan, zodat ik nu een arme man ben."

„Zo. Nu, dat is niet zo plezierig voor je. Maar het is een bewijs, dat je geen goed zakenman geweest bent. Een goed zakenman gaat niet achteruit. Wie durf en kennis en doorzicht heeft, komt altijd vooruit. Dat zie je aan mij. Elk jaar breid ik mijn zaak uit. Morgen verwacht ik bericht omtrent een reuzenvoorraad waren, die ik met een karavaan naar Damascus gezonden heb en waar ik een fortuin op verdien. Zo ver had jij 't ook kunnen brengen."

„Heer Atsjoera," zei Moenkid, „ge doet me onrecht. Ik heb altijd hard gewerkt en gedaan wat ik kon om het hoofd boven water te houden en ieder het zijne te geven. Maar ik kreeg het ene ongeluk na het andere. Iemand, die me veel geld schuldig was, ging failliet. Een ander bedroog me voor een grote som. Ik had geen geld meer om inkopen te doen. Zo moest ik er wel onder gaan. Maar ik ben altijd eerlijk gebleven."

„Die praatjes ken ik al lang. Niets dan uitvluchten om je ongeschiktheid en slordigheid goed te praten. Een goed zakenman laat zich niet bedriegen. Maar zeg me nu eens: wat is de reden van je bezoek? Een beetje vlug, alsjeblieft. Mijn tijd is kostbaar."

„Ik heb gehoord, dat ge in uw winkel een opzichter nodig hebt. En nu wilde ik u verzoeken: om wille van onze oude vriendschap, geef mij die betrekking. Ik zal uw zaken behartigen, alsof het de mijne waren."

„Moenkid," zei Atsjoera, „er hebben zich bij mij al een menigte liefhebbers voor die betrekking aangemeld. En daar zijn veel geschikte bij. Ik heb dus keus genoeg en zou wel gek moeten zijn iemand te nemen, die zijn eigen zaak niet besturen kon."

„Heer Atsjoera," zei Moenkid, „dat mijn zaak teniet is gegaan, is niet mijn schuld. Daarom smeek ik u: geef mij die betrekking en maak mij gelukkig. Ik zal u altijd dankbaar zijn."

„Ik blijf bij wat ik gezegd heb," zei Atsjoera koel. „En nu verzoek ik je te gaan. Ik heb geen tijd, mij nog langer met je op te houden."

„Dan kan ik niets anders meer doen dan vertrekken," zei Moenkid, die nu wel begreep, dat alle verdere moeite vergeefs zou zijn. „Heer Atsjoera, ik ben vroeger uw vriend geweest en heb u toen dikwijls geholpen, maar het schijnt, dat ge dat vergeten zijt. Eén ding wil ik u echter nog zeggen: ik hoop, dat ge zelf nooit in dezelfde moeilijke omstandigheden zult komen als ik." En zonder antwoord af te wachten ging hij heen.

Atsjoera was door die woorden wel wat onder de indruk. Maar lang duurde dat niet. Hij had waarachtig wel aan wat anders te denken....

Moenkid kon ongeveer een half-

ATSJOERA

uur vertrokken zijn, toen een bediende hem kwam zeggen, dat er een voorname heer en dame gekomen waren, die dure tapijten wilden zien. Atsjoera begroette de deftige bezoekers met diepe buigingen en gaf zich alle moeite om hun zijn fraaiste tapijten aan te prijzen. Maar de bezoekers waren zeer lastig; ze konden niets vinden dat hun beviel en het eind was, dat ze weggingen, zonder iets gekocht te hebben. Atsjoera was daarover ontevreden en nu moesten de bedienden in de winkel het ontgelden, wie hij om allerlei kleinigheden standjes maakte.

Maar nog slechter werd zijn luim, toen hij na 't sluiten van de zaak thuiskwam en ontdekte, dat Kasem, de huisknecht, vergeten had een boodschap, die hem opgedragen was, te bestellen. Hij voer hevig tegen de jongen uit en zei tenslotte, dat hij aan het einde van de week vertrekken kon.

Boos ging hij eindelijk naar bed en het duurde enige uren, eer hij insliep.

De volgende dag was hij weer in zijn kantoortje naast de winkel. Hij was er nog niet lang, toen opeens de kadi binnenkwam.

„Heer Atsjoera," zei hij, „ik heb slecht nieuws voor u. Zoëven ontving ik bericht, dat de karavaan, die uw waren naar Damascus zou brengen, in handen van woestijnrovers gevallen is."

Dat was een zware slag. Want in die karavaan had hij een groot deel van zijn vermogen gestoken in de vaste zekerheid een kapitaal te zullen verdienen. En nu was al dat geld weg!....

Terwijl hij daarover nog zat na te denken, kwam een bediende hem met ontsteld gezicht zeggen, dat een grote bank haar betalingen gestaakt had. Dat was een tweede en nog zwaardere slag. Want die bank regelde al zijn geldzaken. Als zij failliet was, was ook hij te gronde gericht.

En hij moest juist die dag een heel grote wissel betalen! Waar moest hij nu het geld daarvoor halen?....

Hij ging er op uit en liep van de een naar de ander. Maar overal kwam hij vergeefs. Sommigen zaten zelf door het faillissement van de bank in grote moeilijkheden en konden hem dus onmogelijk helpen. En anderen hadden het evenmin. En iemand, die hij vroeger wel eens uit de hoogte behandeld had, had nu zelfs plezier in zijn leed en zei spottend: „Daar zit je nu, Atsjoera. Je was zo'n knap zakenman en wist alles vooruit en niemand kon je beetnemen. Zie nu ook maar, hoe je er uitkomt."

Ja, zo had hij ook tegen Moenkid gesproken. Hij dacht nu aan Moenkid en herinnerde zich, dat deze hem vroeger, toen hij ook niets had, meer dan eens geholpen had. Zonder Moenkid had hij 't waarschijnlijk nooit zo ver gebracht.... En hoe had hij hem behandeld.... Maar Moenkid had ook gezegd: „Ik hoop, dat je nooit in dezelfde moeilijke omstandigheden zult komen als ik." En dat was nu gebeurd....

Vermoeid en terneergeslagen kwam hij thuis. Daar kwam de kadi met twee gerechtsdienaars. Die gingen beslag leggen op zijn winkel....

Op de deur van zijn slaapkamer werd geklopt en Atsjoera werd wakker. De zon scheen helder en hij lag in zijn bed.... Hij wist niet, hoe hij het er mee had....

Weer werd geklopt. „Heer, 't is al negen uur. Ge hebt u verslapen," hoorde hij zeggen. Die stem kende hij; ze was van Kasem. En nu begreep hij 't: hij had gedroomd.

„Dank je wel, Kasem," zei hij. En 't was hem, of hij een heel ander mens geworden was. Hij sprong uit bed en kleedde zich aan.

Wat later kwam Kasem bij hem.

„Heer," vroeg hij bedroefd, „moet ik nu werkelijk vertrekken?"

„Nee, Kasem," zei Atsjoera, „je blijft. Maar zorg, dat je voortaan niet zo vergeetachtig bent. En nu heb ik een boodschap voor je. Ga naar Moenkid, je weet wel, waar hij woont en anders vind je hem wel, en verzoek hem zo spoedig mogelijk bij mij te komen. Hij weet wel, waarvoor. Zeg er maar bij, dat de zaak in orde is. En dit," en hij duwde hem een goudstuk in de hand, „is voor jou."

Daarna ging Atsjoera naar zijn winkel en was zó vriendelijk tegen de bedienden, dat ze zich verwonderd afvroegen wat er toch met de baas gebeurd was. Een paar uur later kwam Moenkid en werd allerhartelijkst ontvangen en toen hij weer vertrok, was hij overgelukkig, want hij had de vurig verlangde betrekking gekregen.

En nog dezelfde dag kwam ook bericht omtrent de karavaan. De zaken waren boven verwachting goed gegaan en Atsjoera kon zich gelukwensen met een grote winst. En hij toonde zijn blijdschap daarover door ieder van zijn bedienden een mooie gift en verhoging van salaris te schenken.

Van nu af was hij geheel veranderd. Hij had niet meer zo'n hoge dunk van zichzelf, werd een goede meester voor zijn ondergeschikten en was gaarne bereid, ieder te helpen, die moeilijkheden had. En het gevolg was, dat hij weldra algemeen geacht en bemind was.

Zijn droom had dus wel gelukkige gevolgen gehad.

De kleine knutselaar

BODEM

A

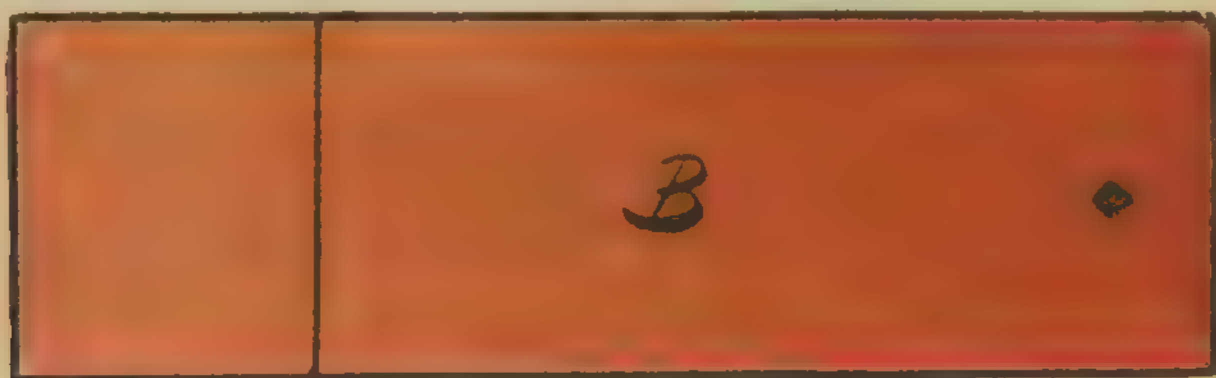
WIJ MAKEN VOOR MOEDER EEN WOLHOUDER

We nemen een stevig stuk gekleurd karton, waaruit we de bodem met acht zijstukken gaan knippen.

A geeft de oppervlakte van de bodem met een gedeelte van de acht zijstukken, die allemaal even groot zijn als het model B. Dan krijgen we model C.

Bovenaan boren we een rond gat of knippen er een ruitvorm uit.

Ieder zijstuk krijgt op een vierde van de onderkant een vouw, zodat zij de vorm van D krijgen. Wanneer we daar een koord doorheen doen, krijgen wij een houder, waarin een bol wol gedaan kan worden. Deze houder zal moeder bij het breien of haken heel veel gemak geven.

EEN PLANTENHEKJE

Heb je een eigen tuintje en daarin allerlei planten, die je wenst te beschermen tegen hondjes, katten en kleinere broertjes of zusjes, dan moet je bij voorbaat afdoende maatregelen nemen.

Zet om die planten, vooral als ze aan de hoge kant uitvallen, een stevig planken hekje.

Je maakt dat van latjes van gelijke lengte, die je onderling verbindt met koperdraad, via een gaatje, dat je door het plankje boort. Dat doe je aan de bovenkant en aan de onderkant van de plankjes, zodat je twee gordels van koperdraad krijgt.

Je zet het rek om de plant heen en haakt of vlecht de uiteinden van de koperdraad ineen.

Geef de plankjes echter eerst een leuk kleurtje. Je zult eens zien hoe netjes dat staat en met je planten gebeurt verder niets meer.

Oude wekkerveren hoef je niet per se in de vuilnisbak te gooien. Je boort in het ene eind twee gaten voor schroeven en dat eind schroef je vast op een plankje. Het andere eind van de veer buig je eventjes om, zodat de veer een soort beugel vormt tegen het plankje aan. Het is nu gemakkelijk om een handdoek onder die veer vast te klemmen en je trekt er hem even gemakkelijk onder uit zonder het weefsel te beschadigen. En moeder hoeft geen lusjes meer aan de handdoek te naaien. O zo!

HET GRAPPIGE CLOWNTJE

Wij knippen uit stevig karton zo'n zelfde clowntje als de tekening te zien geeft. Wij tekenen de figuur over of trekken hem over met een stukje carbonpapier.

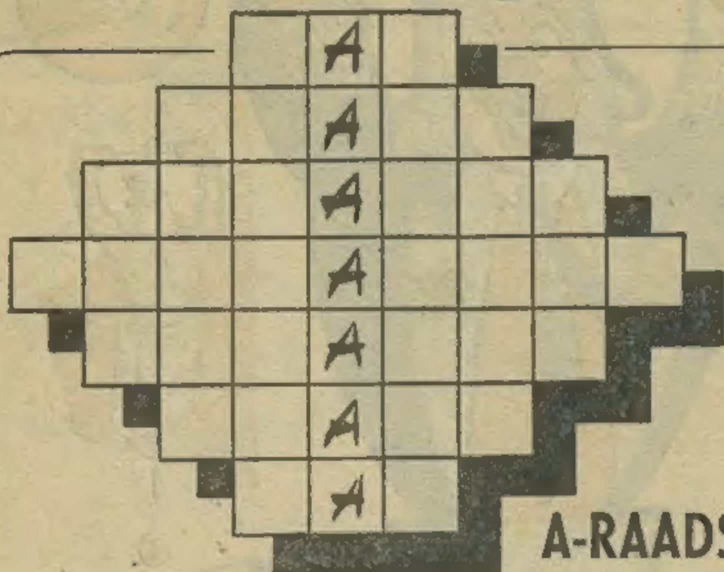
Als wij alles in kleur hebben gezet, prikken wij met een stopnaald een stevige draad door de handen op de plaatsen 1 en 2, na er eerst een schijfje wit karton aan geschoven te hebben.

Bij 3 prikken we er een sterke draad doorheen, bevestigen die en binden onderaan een grote knoop van een damesmantel of herenjas.

Die zal later dienst doen om te verzwaren. Nu steken wij het geheel in de huls van een doodgewone lucifersdoos en prikken er in het midden A een spijkertje doorheen, dus van A naar B, en tenslotte op dezelfde hoogte door de achterwand.

Bewegen we nu het doosje, zodat het touwtje en de knoop gaan slingeren als de slinger van de klok, dan gaat niet alleen het clowntje heen en weer, maar ook gaat de witte schijf schuiven.

WIE PUZZELT ER MEE?

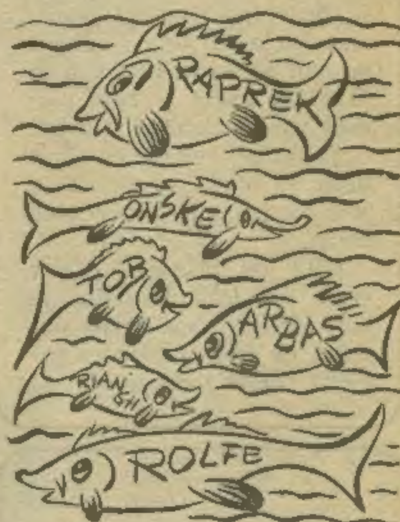
A-RAADSEL

Op alle puntjes letters invullen, zodat onder elkaar woorden ontstaan van de volgende betekenis:

1. Kookgerei.
2. Krijg je onder je voet als je heel veel loopt.
3. Moet je als je iets koopt.
4. Om iemand lachen, die iets niet goed doet. (Een heel nare gewoonte.)
5. Als je de oplossing van een raadsel vindt, heb je het.......
6. Zit in vis.
7. Getemd dier, dat gewend is aan omgang met mensen. (Je kunt hier twee verschillende woorden invullen. Probeer ze beide te vinden.)

VISSENPUZZLE

Hier zwemmen zes vissen. Zo op het eerste gezicht zijn ze niet te herkennen. Toch zijn ze er en als je die vreemde woorden goed bekijkt en de letters er van wat door elkaar schudt, zul je wel zien welke vissen het zijn.

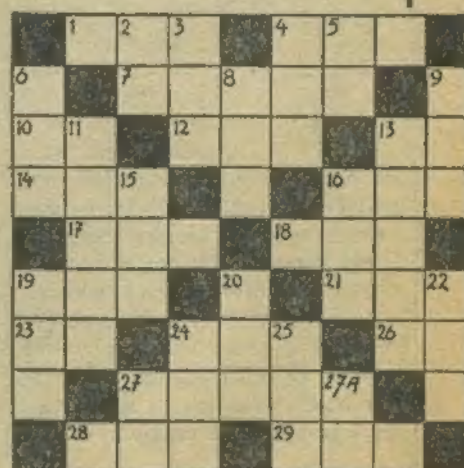
Kruiswoordpuzzle

Van links naar rechts:

1 Huid
4 Speelgoed
7 Smeersel voor de boterham
10 Voorzetsel
12 Speelgoed, waar een touw en stokje bij te pas komen
13 Losplaats en ook vogel
14 Soort papieren buis
16 Kleintje van een schaap
17 Niet vast
18 Opening in het ijs
19 Voordat. Betekent ook: roem
21 Tussen rug en hoofd
23 Voegwoord
24 Hoge berg
26 Muzieknoot
27 Beharing van het gelaat
28 Kerel
29 Luister je mee

Van boven naar beneden:

2 Natuurverschijnsel aan zee
3 Aandeel in een loterij
4 Waarschuwer
5 Slede
6 Droog
8 Insect met harde dekvleugels
9 Toiletartikel voor je haren
11 Land in Oost-Europa
13 Huisdier
15 Prul
16 Streep
19 Getal
20 Groente
22 Meisjesnaam
24 Voorzetsel
25 Voorvoegsel, dat „voor" betekent
27 Betuiging van afkeer
27A. Muzieknoot: Ut

EEN REKENKUNSTJE

Voel je er iets voor om voor rekenwonder te spelen? Dat is heel gemakkelijk en het mooiste is wel, dat.... je er niet eens bij behoeft te rekenen! Doe met je vriendjes maar eens het volgende kunstje:

Je zegt: schrijf een getal op van drie cijfers. (Jij mag dat getal natuurlijk niet zien!) Schrijf ditzelfde getal nu nog eens op, maar nu van achteren naar voren. Trek nu het kleinste getal van het grootste af. Dan hou je weer een getal over. Schrijf onder dit getal nu ook weer datzelfde getal, maar weer van achteren naar voren en tel die twee getallen samen op.

Als je vriendje dat allemaal gedaan heeft, zeg je doodleuk: de uitkomst is 1089!

Je vriendje zal stomverbaasd zijn, dat jij, zonder het getal te kennen, dat hij heeft opgeschreven, en zonder iets van al zijn berekeningen te zien, toch meteen de juiste uitkomst weet.

Weet je, waarom je zo vlot kunt zeggen, dat de uitkomst 1089 is? *Omdat dat altijd zo is!* Bij elk willekeurig getal van drie cijfers, dat je op bovenstaande manier bewerkt, krijg je als uitkomst 1089. Is dat niet wonderlijk?

We gaan het samen eens doen, dan kun je het zien.

Laten we eens het getal 357 nemen. Nu schrijven we het nog eens van achteren naar voren op, dat wordt dus 753. Nu het kleinste van het grootste aftrekken, dus:

	753
	- 357
Dit getal ook weer omgekeerd	396
schrijven en er bij optellen:	693
	1089

Daar sta je van te kijken, hè? Probeer het maar met elk getal, dat je wilt. Het spreekt vanzelf, dat je niet een getal moet nemen, dat je niet *kunt* omkeren, zoals bijvoorbeeld 202 of 444. Als je die getallen van achteren naar voren schrijft, krijg je weer dezelfde getallen en kun je dus niets van elkaar aftrekken.

Ik zal je nog even laten zien, hoe het gaat als je een getal neemt met een nul op het eind. Bijvoorbeeld:

	180
Omgekeerd:	- 081
	099
Omgekeerd:	- 990
	1089

Het komt er dus op aan, dat je overal drie cijfers houdt. De nullen vooraan, die geen waarde hebben en die je gewoon in een rekensom weglaat, moeten hier dus *wel* geschreven worden.

Je moet dus tegen je vriendje zeggen, dat — als hij een getal kiest, dat op een nul eindigt, en hij moet dit getal omgekeerd schrijven — dat dit nieuwe getal dan ook met een nul moet *beginnen*. En als in de aftrekking voorkomt 0 - 0 = 0, dan *moet* hij die nul opschrijven, ook al staat hij vooraan. Anders gaat het niet. Je moet altijd getallen van *drie cijfers houden!*

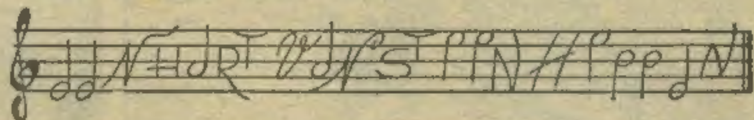
ZIGZAG-RAADSEL

Je ziet hier zigzagsgewijs het woord PANTOFFEL staan. De bedoeling is nu, dat je op de puntjes letters zo invult, dat de volgende woorden ontstaan:

1. Speelgoed voor meisjes.
2. Rode vrucht, zo groot als een mandarijntje. Je moeder kookt er vast wel eens soep van.
3. Regeert over een land.
4. Is niet binnen.
5. Andere naam voor paars.
6. Kleine duif.
7. Soort caramel.
8. Ander woord voor klaar.
9. Een land in Europa.

1. • P • • •
2. • • A • •
3. • N • • •
4. • • T • •
5. • O • • •
6. • • F • •
7. • F • • •
8. • • E • •
9. • L • • •

SPREEKWOORDENREBUS

OPLOSSINGEN VAN DE PUZZLES UIT ONS VORIG NUMMER

WELKE PLAATS IN NEDERLAND IS DIT?

1. Amersfoort, 2. Maarn, 3. Naarden, 4. Laren.

NAAMKAARTJES

Giel Dotero leert voor loodgieter. Daan Rappeel is dol op aardappelen. Anne Weld houdt veel van wandelen.

EEN PAAR RAADSELTJES

1. H I N D E - L O P E N
2. K I P - P E N - V E L
3. E K S T E R - O O G

Spreekwoordenrebus

EEN FLUWELEN TONG HEBBEN

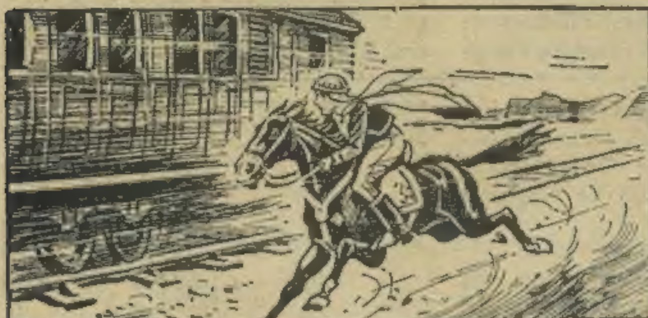
Fluweel is zacht, soepel, en een fluwelen tong is dus een zachte, soepele tong. In overdrachtelijke zin wil „een fluwelen tong hebben" dan ook zeggen: praten op een manier welke zacht en aangenaam aandoet, vleien, mooipraten. De uitdrukking wordt alleen in ongunstige betekenis gebruikt.

E — zel	T — and
E — end	O — ven
N — ier	N — aam
F — uut	G — ast
L — and	H — ond
U — ien	E — del
W — aal	B — ast
E — gel	B — erk
L — ens	E — ten
E — ind	N — oot
N — eus	

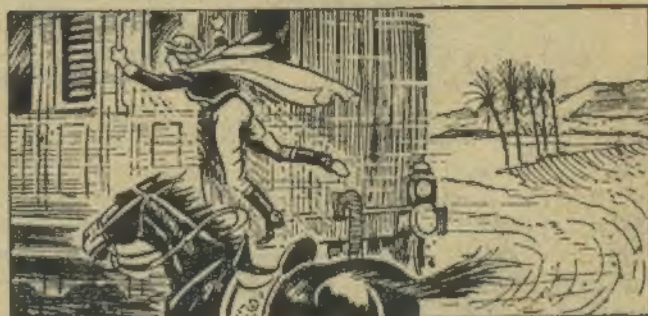
KRUISWOORDPUZZLE

```
A A P   O B E R
C   O U D E R   A
H O L   E N K E L
T E I L   O E R
E   T   T O R E N
R E I G E R   P O
  E E R   D O R
I N   G E L IJ K
A D E R E N   S G
```

HAMID de dappere SJEIK

7. Hamid gaf zich echter niet gewonnen. Kost wat kost, hij zou en moest Abdoel te pakken krijgen. Terwijl de trein met steeds groter snelheid het station verliet, vloog Manestraal, aangevuurd door zijn berijder, in een nek-aan-nek-race met de trein vooruit en bereikte de achterste wagon.

8. Terwijl hij de teugels stevig in de hand hield, ging Hamid rechtop in het zadel staan. Met een gewaagde sprong wist hij op de treeplank van de trein te komen en een handvat te grijpen. Nu hij eenmaal stevig houvast had, hoefde hij zich geen grote zorgen meer te maken.

9. Niemand in de woestijn-expres had de durfal en zijn gewaagde sprong gezien. De trein raasde voort, een brug over, verder de onafzienbare woestijn in, en Manestraal, onvermoeibaar de ogen gevestigd op zijn meester, hield aldoor gelijke tred met het puffende stoomros.

10. Stap voor stap gleed Hamid op de treeplank naar voren, tot hij aan het raampje kwam van de coupe, waar Abdoel zich bevond. De bandiet was breeduit op een bank gezeten en verlustigde zich in de aanblik van de juwelen, die hij zo gemakkelijk had buitgemaakt.

11. „Eindelijk, eindelijk rijk voor heel mijn leven!" juichte de struikrover. Opeens echter schrikte hij op; de deur van zijn wagon was nauwelijks hoorbaar opengegaan en Abdoel keek in het grimmige gelaat van de jonge sjeik, die zijn revolver op de schurk gericht hield.

12. Abdoel heeft het spel verloren. Binnen weinige minuten is hij aan handen en voeten gebonden en in de vrachtwagen wordt hij meegevoerd om aan de politie te worden uitgeleverd. Hamid stelt zijn vriend, sir John, niet teleur, want veilig bereiken nu de juwelen hun bestemming.

